

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XVIII. De consensu in celebratione festi Paschalis, & contra Judaeos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

pis, vel certè plurimis eorum in unum congregatis, singula quæ ad sacratissimam religionem pertinent disceptata prius fuissent: hanc ob causam coactis quàm fieri potuit plurimis Sacerdotibus, me quoque tanquam uno ex vobis præsentè (neque enim negaverim id quo maximè exulto, conservum me vestrum esse) cuncta competenti examine eo usque discussa sunt, donec Inspectori omnium Deo accepta sententia, ad unitatis concentum proferretur in lucem. Itaque nullus dissensionis, nullus controversiæ de fide locus amplius relinqueretur.

C A P I T U M XVIII.

De consensu in celebratione festi Paschalis, & contra Iudeos.

VBi cum de sanctissimo etiam Paschæ die quaesitum fuisset, communi omnium sententia decretum est, eam festivitatem uno eodemque die ab omnibus ubique celebrari oportere. Quid enim pulchrius, quid honestius nobis esse possit, quàm ut hæc festivitas, à qua spem immortalitatis accepimus, uno eodemque ordine & certa ratione ab omnibus inoffensè observetur? Ac primum quidem visa est omnibus res esse prorsus indigna, ut in sanctissimæ hujus solemnitatis celebratione consuetudinem Judæorum sequeremur; qui cum manus suas nefario scelere contaminarint, meritò impuri homines cæcitate mentis laborant. Quippe rejecta illorum consuetudine, postumus rectiori ordine, quem à primo Passionis die ad hæc usque tempora servavimus, ad futura etiam sæcula hujus observantiæ ritum propagare. Nihil ergo nobis commune sit cum inimicissima Judæorum turba. Aliam enim viam à Servatore accepimus. Propositus est sacratissimæ religioni nostræ cursus legitimus & honestus. Hunc unanimi consensu retinentes, ab illa turpissima societate & conscientia nos abstrahamus, fratres carissimi. Est enim profectò absurdissimum quod illi magnificè jaçant, nos absque ipsorum magisterio hæc commodè observare non posse. Quidnam verò illi rectè sentire possint, qui post necem Domini, post illud parricidium mente capti, non ratione, sed præcipiti impetu feruntur, quocumque innatus furor ipsos impulerit. Hinc est quod ne

A λαβείν, εἰ μὴ εἰς ταυτὸ πάλιν ὁμῶς, ἢ τῶν γὰρ πλείονων Ἐπισκόπων συνελθόντων, ἐκαστὸν τῶν παρορηκόνων τῇ ἀγιοτάτῃ θρησκείᾳ διακρίσει γήροιο. τῆς ἐνεκεν πλείων ὅσων συναθροισθέντων αὐτὸς ὁ καθαπτεῖ εἰς ἕξ ἡμῶν ἐπιφανοῦ συμπαρῶν (ὃ γὰρ δὲ θεοσαίμων αἰετὸς ὁ μάλισα χαιρῶ, σωθεράπων ὑμῶν ἐπιπεφυκέναι) ἀρετισοῦται ἀπαντα τῆς παρορηκῆς τετύχηκεν ἐξετάσεως, ἀρετῆ δὲ τῶν πάντων ἐφόρῳ Θεῷ δρέσκοντα γνώμη, παρὰ τὴν τῆς ἐνοτήθου συμφωνίαν εἰς Φῶς παρορηθῆναι. ὡς μὴ ἐν ἐτι πρὸς διχόνοιαν πίστεως αὐτοφισήτησιν, ὑπολείπειτο.

Κ Ε Φ Α Λ Λ Α Ι Ο Ν Ι Η.

Τὴ αὐτῇ ἐπι συμφωνίᾳ τῶν Πατριάρχων, κατὰ Ἰουδαίον.

ΕΝθα καὶ αἰετῆς ἔστι Πάσχα ἀγιοτάτης ἡμέρας, χρομένης ἱστῆσεως, ἐδόξε καὶ γνώμη καλῶς ἔχειν, ὅτι μίας ἡμέρας παρὰ τῆς ἀπανταχῶς ἐπιτελεῖν. πῶς ἡμῶν καλλῶς τὴν σεμνότερον ὑπάρξει διωσέσθαι, ἔτι ἐορτὴν ταύτην παρὰ ἡς τὰς τῆς ἀθανασίας ἐλήφθαμεν ἐλπίδας, μιᾶ τᾶξ ἐν Φανερω γῶν παρὰ πᾶσιν ἀδιαπίπτως φυλάττειν; καὶ πρῶτον μὲν ἀνάξιον ἐδόξεν εἶναι, τῇ ἀγιοτάτῃ ἐκείνῃ ἐορτῇ τῇ τῶν Ἰουδαίων ἐπιμαρτυρηθεία πληθεῖν οἰτίας ἐαυτῶν χάριτος ἀνιμίτω πλημμυλιμαυχεράνας, ἐπιπύτας Ἰουδαίους οἱ μαρτοὶ τυφλώθησαν. ἔστι γὰρ τῶν ἐκείνων ἔθνος ἀποβληθένθου, ἀληθεστῶς ταξέει, ἢ ἐν πρῶτῃς ἔστι πάθος ἡμέρας ἀρετῆ παρόντος ἐφυλάξαμεν, καὶ ἐπιπύτας μέλλουσιν αἰῶνας τὴν τῆς ἐπιπύτησεως ταύτης συμπληρωσῶν ἐκτείνεσθαι. μὴ ἐν τοίνυν ἐστὶν ἡμῶν νόον μὴ ἔχῃ τις τῶν Ἰουδαίων ὄχλου εἰδηφάγοι μὴ γὰρ παρὰ τῆ ἱερωτάτῃ ἡμῶν θρησκείᾳ νόμονθου καὶ πρέπων. τῆς συμφωνίας αὐτολαμβάνομενοι, τῆς αἰχρῆς, ἐκείνης ἐαυτῶν νειδήσεως διαπαύσωμεν ἀδελφοὶ ἡμεῖς. ἔστι γὰρ ἀληθῶς ἀποπάταλον, ἐκείνης ἐκείνως ἀρετῆ παρὰ τῆς αὐτῶν διδασκαλίας ταυτὰ φυλάττειν ὅσα εἴμεν ἡμεῖς. τί δὲ φρονεῖν ὁρθὸν ἐκείνοι διωσέσθαι, οἱ μὴ τὴν κυριοκτονίαν τε καὶ παρορηθῆναι Ἰουδαίαν ἐκείνην ἐκείνους τῶν φρονῶν, ἀγνοῦνται ἔλογισμῶ τινι, ἀλλ' ὁρμητῆ ἀκαταξέτω, ὅποι εἴ ἂν αὐτῆς ἡ ἐμφυτος αὐτῶν ἀρετῆ

μανία. ἐκείθεν οὖν τοίνυν καὶ τέτρωτὰ μέρεσι
 τῶν ἀληθινῶν ἐχθρῶσιν. ὡς δὴ καὶ τὸ πλείστον
 αὐτὸς πλανωρῦνος τῆς αἰσθητικῆς ἐπανορ-
 θῆσεως, τὰ αὐτὰ ἐτι δευτέρου τὸ Πάχα Ἰπ-
 τελεῖν. πῶς ἄρα χάρων τῶν ἐπιόμεθα, ἐς δὴ τὴν
 πλάνην νοσῆν ὠμολόγηται δεύτερον γὰρ τὰ ἐνὶ
 ἐπινοῦντα ὅσα ἀν ποτε ποιεῖν ἀνεξόμμεθα. ἀλλ' εἰ
 καὶ ταῦτα μὴ πρὸς αὐτὸ, ἀλλὰ δὴ τὴν ὑμετέραν
 ἀρχὴν ἔχον καὶ διὰ σπασθῆς καὶ δι' ἐυχῆς ἔχον
 πάντοτε, ἐν μηδεμίᾳ τὸ καθαρὸν τῆς ὑμετέρας
 ἀρχῆς κοινωεῖν δοκεῖν ἀνθρώπων ἔθεσι παγ-
 καίων. ὡς τῶν ἐπίτοις κακίαισι πάρεσι σιωποῦν,
 ὡς ἐν τηλικῶν πρᾶγματι καὶ τοιαύτῃ ἰρησ-
 κείας ἰορτῇ διαφανίαν ἀρχῆν, ἐπὶ ἀθέμιτον.
 μίαν γὰρ ἰορτὴν τὴν τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας
 ἡμέραν, τῆς τῆς ἀγαθότητος παθῆς, ὁ ἡμέ-
 τερος παρὸν καὶ Σωτήρ. καὶ μίαν εἰνα τὴν κα-
 θολικῶν αὐτῆς ἐκκλησίαν βεβαίηται. ἥς εἰ καὶ
 ταμάρις αἰς πολλὰς καὶ διαφόρους τόπους τὰ
 μέση δὴ ἰορτῆς, ἀλλ' ὅμως ἐν πνεύματι, τῆς
 τῆς εἰς βεβαίηται, θάλασσα. λογισάτω δὲ
 ἡ τῆς ὑμετέρας ὁσότης ἀρχὴν, ὅπως
 ἐπὶ δὲ τὸν τε καὶ ἀπὸ ἐπιπέδου, καὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας
 ἑτέρας μὲν ταῖς ἡμετέρας ἡμετέρας, ἑτέρας δὲ
 συμποσία σιωποῦν. καὶ μὴ τὰς ἑπιπέδου ἡ-
 μέρας, ἀλλὰς μὲν ἐπὶ ταῖς καὶ ἀνεύσειν ἔξε-
 ταῖς, ἀλλὰς δὲ ταῖς ὠρισμέναις ἐκ δὲ δὲ
 ἡμετέρας, διὰ τὸ γὰρ τῆς αἰσθητικῆς ἐπα-
 νορθῆσεως τυχεῖν, ὅς πρὸς μίαν διατύπωσιν
 ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας βεβαίηται, ὡς εἰς τὴν
 ἀπαύτως ἡμετέρας σιωποῦν.

A in hac quidem parte veritatem ipsam
 perficiunt: adeo ut à convenienti e-
 mendatione longissime aberrantes, uno
 eodemq; anno duo Paschata celebrent.
 Quid ergo est cur istos sequamur,
 quos constat gravissimo erroris morbo
 laborare? Nam uno eodemque anno
 geminum Pascha facere, nunquam pro-
 fectò sustinebimus. Verùm etiam si quæ
 dixi minimè suppetent, vestra tamen
 solertia est, id curare omnibus modis
 atque optare, ne sanctitas animarum ves-
 trarum, in ullius rei similitudine cum
 nequissimorum hominum moribus so-
 ciari & commisceri videatur. Illud præ-
 terea considerandum est, nefas esse ut
 in tanti momenti negotio & in hujus-
 modi religionis solemnitate, dissensio
 reperiat. Unum enim libertatis no-
 stræ festum diem, hoc est, diem sacra-
 tissimæ Passionis, Servator noster nobis
 reliquit, unamque esse voluit Catholi-
 cam Ecclesiam. Cujus membra licet
 variis locis dispersa sint, uno tamen Spi-
 ritu, Dei scilicet voluntate, foventur.
 Consideret, quæso, Vestra Sanctitatis
 solertia, quam grave sit & indecorum,
 iisdem diebus alios quidem jejuniis in-
 tentos esse, alios verò convivia cele-
 brare: & post dies Paschæ, alios quidem
 in festivitibus & animorum remissio-
 ne versari, alios verò definitis vacare je-
 juniis. Hoc itaque convenienti emen-
 datione corrigi, & ad unam eandemque
 formam redigi, divina vult Providen-
 tia, quemadmodum omnes meo qui-
 dem judicio intelligitis.

CAPUT XIX.

Oratio ut maximam partem orbis terrarum sequi velint.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄.

Παραίτησις ἐξακολουθεῖν μάλλον τῶν πλείστων τῆς οἰκουμένης μέρεσι.

Ὅθεν ἐπειδὴ τῶν ἑπιπέδου ἐπανορθῆσαι
 προσήκει, ὡς μηδὲν μὴ τῶν πατρῴων
 καὶ κυριοκτόνων ἐκείνων ἔθνη εἶναι κοι-
 νῶν. ἐπὶ τὰς εὐπρεπῆς, ἢν πάσαι αἰτῶν δυ-
 ναμῶν τε καὶ μεσημβρινῶν καὶ ἀρκιῶν τῆς οἰκου-
 μένης μερῶν ἀσφαυλάτησιν ἐκκλησίαι, καὶ
 ἡμετέρας τῶν καὶ τὴν ἐπιπέδου τῶν. τῆτος ἐνεκεν Ἰπ-
 τε παρῶν καλῶς ἔχον ἀπαντες ἡγήσαντο.
 καὶ αὐτὸς δὲ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς ἀνεύσειν ὑ-
 περὸν μὲν ὅπερ δὲ τὴν τῶν Ῥωμαίων
 πόλιν τε καὶ Ἀφρικῶν, Ἰταλίαν τε ἀπασαν,
 Ἀγγλῶν, Σπανίαν, Γαλλίας, Βρετανίας,

D Roinde cum hoc ita emendari o-
 porteret, ut nihil nobis commune
 esset cum illorum Domini interfecto-
 rum & parricidarum consuetudine;
 cumque hic ordo decentissimus sit,
 quem omnes tam Occidentalium
 quam Meridianarum & Septentriona-
 lium orbis partium Ecclesiarum, ac non-
 nullæ quoque Orientalium servant: id-
 eundem id æquum rectumque esse omnes
 judicaverunt, quod & vobis placitu-
 rum esse sponddi, ut scilicet quod
 in urbe Roma perque omnem Italianam,
 Africam, Ægyptum; per Hispaniam,
 Gallias, Britannias, Libyas;
 per universam Achaïam; per Asianam

Q R R iij